

*Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie
z siedzibą: Radłów, ul. Brzeska 9 33-130 Radłów
tel./fax. 14 678 20 03
e-mail: ops.radlow@op.pl, ops@gminaradlow.pl
www.opsradlow.pl*

***SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
ZA 2023 ROK***

Radłów, 2024r.

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
ZA 2023**

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust.1 ustawy z dnia 11 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2024 poz. 177), która zobowiązuje Burmistrza do złożenia Radzie Miejskiej rocznego sprawozdania z realizacji zadań.

1. Określenie zadań własnych gminy.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej spoczywa m.in. na jednostkach samorządu terytorialnego.

Art. 176 powołanej ustawy określa zadania własne gminy dotyczące działań związanych z organizacją pieczy zastępczej na terenie gminy i tak do zadań należy:

- a) opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- b) tworzenie systemu opieki nad dzieckiem , w tym placówek wsparcia dziennego,
- c) finansowanie kosztów szkoleń, podnoszenia kwalifikacji, innych kosztów asystenta rodziny i rodzin wspierających,
- d) sporządzanie sprawozdań rzeczowo finansowych z zakresu wspierania rodziny,
- e) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny zagrożonej.

2. Wspieranie rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 został przyjęty Uchwałą Nr XLVI/399/2022 Rady Miejskiej w Radłowie z dnia 30 maja 2022 r.

Celem programu jest wzmocnienie roli rodziny poprzez wspieranie instytucjonalne i integrację społeczno- zawodową. Program ma na celu pomoc osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka w każdym przypadku, kiedy jest to możliwe, jak również podjęcie osłonowych działań zapobiegających izolacji i marginalizacji tam gdzie to konieczne, a także działań prewencyjnych i edukacyjnych na rzecz wspierania rodziny po to, aby poszczególni członkowie rodziny dążyli do samorealizacji, zaradności, samodzielności i odpowiedzialności.

Program służy wzmocnieniu roli rodziny poprzez wspieranie instytucjonalne i integrację społeczno-zawodową. Program odnosi się do gminnej polityki rodzinnej, w

sytuacjach kumulacji problemów oraz stanowi element profilaktyki dla rodzin zagrożonych marginalizacją.

W roku 2023 realizowane były następujące cele :

1. PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I DEGRADACJI SPOŁECZNEJ RODZINY.

Obejmują wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym z niepełnosprawnością i problemami długotrwałego bezrobocia.

Realizatorem tego zadania był MGOPS w Radłowie. Z udzielanej pomocy skorzystało w 2023 roku - 352 osoby, tj. - 153 rodzin.

Rodzinom znajdującym się najtrudniejszej sytuacji życiowej udzielono pomocy w formie:

- zasiłki stałe 2023 - 39 rodzin
- zasiłki celowe oraz świadczenia z programu „Posiłek w szkole i w domu” 2023 - 150 rodzin,
 - a) dożywianie w szkole – posiłek – 47 rodzin, 10032 świadczeń
- zasiłki okresowe 2023 - 76 rodzin, 558 świadczeń

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego
– 14

Rodziny niepełne - 6

Wielodzietność - 1

Przemoc - 15

Bezdomność - 2

W stosunku do osób bezrobotnych podejmowano działania zmierzające do ich aktywizacji zawodowej, poprzez współpracę z Urzędem Pracy zawieranie kontraktów socjalnych i szeroko rozumianej pracy socjalnej pracowników socjalnych. Organizowanie prac społeczno - użytecznych, zatrudnienie w pracach interwencyjnych i robotach publicznych i Centrum Integracji Społecznej.

Osoby niepełnosprawne w celu umożliwienia im pobytu w środowisku lokalnym korzystały ze specjalistycznych usług w Środowiskowym Domu Samopomocy w Siedlcu oraz z pomocy sąsiedzkiej i usług opiekuńczych. W zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy uczestniczy 35 osób niepełnosprawnych.

2. WZMOCNIENIE FUNKCJI I ROLI RODZINY - STWORZENIE EFEKTYWNEGO WSPARCIA RODZIN W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO -WYCHOWAWCZYCH.

MGOPS Radłów w 2023 r. w okresie od czerwca do lipca realizował warsztaty edukacyjne dla rodziców i dzieci.

Adresatami warsztatów byli rodzice i dzieci z terenu Gminy Radłów. Ostatecznie w drodze rekrutacji deklarację uczestnictwa podpisało 10 rodziców – mieszkanek Gminy Radłów oraz 13 dzieci.

1. Warsztaty dla rodziców – tematyka zajęć:

- Utrzymanie bezpiecznej więzi z dzieckiem
- Podstawy komunikacji w wychowaniu zorientowanym na więzi i potrzeby – skrzynka z narzędziami dla rodziców
- Konkretnie sytuacje dnia codziennego i konflikty – jak działać mądrze i korzystnie dla więzi.
- o co chodzi z tą złością, czyli zrozumieć, oswoić oraz docenić złość, która pojawia się w naszym życiu wraz z rodzicielstwem – porozumienie bez przemocy.
- Złość a rozwój dziecka, czyli dlaczego i jak złością się dzieci na poszczególnych etapach rozwoju i jak je w tym mądrze wspierać.
- Wspieramy więzi – kreatywne warsztaty dla dzieci i rodziców w formie zajęć wspólnych.

2. Warsztaty dla dzieci – tematyka zajęć:

- Jak dobrze zacząć dzień
- Samokontrola – jak radzić sobie z trudnymi emocjami
- Bądź kumplem – nie dokuczaj
- Rówieśnicza asekuracja – W TO MI GRAJ
- Asertywność i komunikacja bez agresji
- Szansa na sukces – wspólne warsztaty

Od 2013 roku w MGOPS zatrudniony jest asystent rodziny, którego zadaniem jest pomoc rodzinie w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Praca asystenta opiera się na bezpośrednim kontakcie z klientem w ich miejscu zamieszkania.

Działania, które są podejmowane przez asystenta na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania.

W 2023 roku zatrudniano 1 asystenta i objęto działaniami 14 rodzin. MGOPS od 2013 roku korzystał z Resortowego Programu: „Asystent rodziny”. W 2023r. MGOPS otrzymał dofinansowanie w kwocie 2000 zł .

Asystent rodziny zgodnie z art. 15ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej realizuje następujące zadania:

- ✓ Opracowuje i realizuje plany pracy z rodziną we współpracy członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi.
- ✓ Udziela pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
- ✓ Udziela pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych.
- ✓ Udziela pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych.
- ✓ Wspiera aktywność społeczną rodzin.
- ✓ Motywuje członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
- ✓ Udziela pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.
- ✓ Podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.
- ✓ Prowadzi indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci.
- ✓ Dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi o którym mowa w art. 17 ust. 1.
- ✓ Monitoruje sytuację rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
- ✓ Sporządza na wniosek sądu opinie o rodzinie i jej członkach.

Ponadto asystent podnosił swoje kwalifikacje i wiedzę poprzez udział w szkoleniach (certyfikaty w aktach).

W Placówce opiekuńczo- wychowawczej umieszczone było jedno dziecko (do czerwca 2023 r.).

W 2023 roku celem działania Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego w Radłowie było kompleksowe wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez podejmowanie ogółu działań ograniczających głębokość i czas trwania dysfunkcji. Dzieci i młodzież narażone na

wykluczenie społeczne otrzymały za pośrednictwem realizowanych projektów i specjalistycznych programów profilaktyczno-edukacyjnych, socjoterapeutycznych, psychoprofilaktycznych, logopedycznych i wsparcie terapeutyczne, a dzięki nowym metodom pracy twórczej nabywały zdolność do odzyskiwania utraconych lub osłabionych zasobów psychologicznych, odporność psychiczną oraz możliwość korygowania sfer z trudnościami.

Priorytetem działań Placówki było umożliwienie udziału w zajęciach osobom z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, dlatego też Placówka powyższe wymogi spełnia i jest przystosowana do oferowania wsparcia osobom niepełnosprawnym.

Placówka prowadzona była w formie specjalistycznej i zapewniała w swojej ofercie w szczególności:

1. Pracę z dzieckiem prowadzoną w oparciu o Indywidualny Plan Pracy z Dzieckiem, opracowany z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, potencjału, predyspozycji, potrzeb dziecka i jego rodziny.
2. Realizację zadań wychowawczo-dydaktyczno-opiekuńczych dla dzieci w wymiarze 6h dziennie od poniedziałku do piątku stosownie do potrzeb uczestników.

Wsparcie w nauce oraz niwelowanie trudności szkolnych.

3. Kompensację zdiagnozowanych deficytów rozwojowych i edukacyjnych.
4. Organizację i prowadzenie specjalistycznego wsparcia dla wychowanków, stosownie do potrzeb grupy i potrzeb indywidualnych dzieci, w tym organizację:
 - ✓ zajęć socjoterapeutycznych (rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne),
 - ✓ zajęć psychoprofilaktycznych, w tym z zakresu przemocy,
 - ✓ zajęć terapii logopedycznej,
 - ✓ zajęć profilaktyczno-edukacyjnych.
5. Organizację i prowadzenie zajęć terapeutycznych z elementami treningu redukcji stresu i lęku u dzieci, treningu relaksacji i treningu uważności, treningu umiejętności społecznych TUS.
6. Organizację i prowadzenie zajęć artystycznych, rozwijanie pasji, zainteresowań i predyspozycji.
7. Organizację i prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje językowe w szczególności języka ojczystego oraz języka angielskiego.
8. Organizację i prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje matematyczne.

9. Organizację i prowadzenie zajęć nastawionych na rozwój kompetencji przyszłości - kreatywności, krytycznego i logicznego myślenia, komunikacji interpersonalnej, odporności na stres.
10. Realizację zajęć relaksacyjnych, wyciszających z elementami muzykoterapii.
11. Organizację wydarzeń i wyjazdów kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.
12. Zapewnienie codziennego wyżywienia dla uczestników Placówki.
13. Współpracę z rodziną na linii trójpodmiotowej relacji rodzic-dziecko-wychowawca.
14. Konsultacje psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców/opiekunów prawnych.
15. Interdyscyplinarną sieć współpracy z lokalnym systemem wsparcia dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Radłów.

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ opierała się na kompleksowym wsparciu w szczególności poprzez:

1. stały kontakt osobisty i telefoniczny z rodzicami – wymiana informacji i spostrzeżeń,
2. budowanie trwałych i pozytywnych relacji z rodzinami poprzez angażowanie rodziców/opiekunów prawnych we współdziałanie w wydarzeniach integracyjnych,
3. poznawanie sytuacji rodzinnej wychowanków, potrzeb i potencjałów rodziny (ankiety diagnostyczne dla rodziców/opiekunów prawnych, obserwacja własna, wywiad),
4. zapewnienie rodzicom/opiekunom prawnym dostępu do konsultacji psychologiczno-pedagogicznych z kadrą merytoryczną Placówki – pedagog, wychowawca, socjoterapeuta, neurologopeda, psycholog,
5. aktywną promocję działań Placówki w mediach społecznościowych na fanpage'ju Placówki i jej organu prowadzącego AMOS (za zgodą rodziców i w oparciu o zgody na wykorzystanie wizerunku) w celu informowania o bieżącej działalności, realizowanym dla dzieci wsparciu, poznawaniu schematu zajęć, promocji talentów i potencjałów dzieci – w ramach bezpiecznego i niestygmatyzującego przekazu,

6. trwałe dążenie do budowania partnerskiej trójpodmiotowej relacji rodzic-dziecko-wychowawca, wspieranie i podnoszenie kompetencje rodzicielskich oraz dostarczanie prawidłowych wzorców zachowań.

Pracownicy socjalni interweniowali w środowiskach zagrożonych przemocą, szczególnie nacisk i ostrożność zachowywano tam, gdzie są nieletnie dzieci i udzielano stosowną pomoc. Pomoc realizowana jest zgodnie z planem działań grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. Monitoring prowadzony jest przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowych Policji.

Asystent poszerzał swoją wiedzę na temat rodziny przy współpracy z innymi jednostkami mogące również pomóc tej rodzinie. Ponadto brał udział w posiedzeniach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego.

Sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka podejmuje działania interwencyjne polegające na złożeniu wniosku do Sądu o wgląd w sytuację rodziny. Celem działań asystenta jest wsparcie rodziny w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Rezultaty podejmowanych działań:

1. Poprawa funkcjonowania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
2. Zdobycie większej wiedzy rodzin w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego, rozwijanie kompetencji wychowawczych, budowanie prawidłowych więzi i relacji rodzinnych
3. Poprawa warunków mieszkaniowych.
4. Edukacja rodzin w obszarze dbania o zdrowie (zasady higieny prawidłowego odżywiania, leczenia, pozyskanie orzeczenia o niepełnosprawności).
5. Podejmowanie działań w obszarze aktywności zawodowej.
6. Podjęcie działań w zakresie uregulowania sytuacji prawnej rodziny.
7. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia finansowego oraz pracy socjalnej.

Połączenie pracy pracownika socjalnego i asystenta daje pełen obraz sytuacji rodziny i daje możliwość trafnego zdefiniowania form wsparcia działań krótkofalowych i długofalowych na rzecz rodziny. Taka praca stwarza możliwość uzyskania mniejszych lub większych efektów pracy z rodziną.

W celu wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w szkołach na terenie gminy Radłów prowadzone były następujące zajęcia:

- nauczanie indywidualne
- zajęcia dydaktyczne - wyrównawcze
- zajęcia korekcyjno - kompensacyjne
- zajęcia logopedyczne

Ponadto w 2023 roku w szkołach prowadzone były działania w zakresie wspierania rodziny:

1. Zorganizowanie w czasie wakacji trzech turnusów półkolonii dla dzieci z terenu Gminy Radłów.
2. Przeprowadzenie w trakcie półkolonii zajęć profilaktycznych dla dzieci.
3. Organizowanie prelekcji i spotkań z policjantami dla uczniów i rodziców.
4. Dostosowanie godzin pracy przedszkola i świetlicy do godzin pracy rodziców.
5. Przeprowadzanie przez psychologa i pedagoga indywidualnych rozmów z rodzicami i uczniami, których celem jest rozpoznawanie indywidualnych potrzeb, a także udzielanie wskazówek i pomocy w rozwiązywaniu problemów.
6. Zorganizowanie zajęć warsztatowych "Debata" dla uczniów klasy 6a i 6b z p. Mateuszem Wojnarowiczem (pedagog i psycholog) z Centrum Działań Profilaktycznych. Celem programu jest zapobieganie przedwczesnemu spożyciu alkoholu oraz jego negatywnym skutkom, a także promowanie postawy abstynencji.
7. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących rozwiązywania różnych problemów oraz przekazywanie numerów telefonów instytucji i osób udzielających wsparcia:
 - wykonywanie gazetek tematycznych,
 - rozdawanie broszurek i ulotek dzieciom i rodzicom,
 - wywieszanie informacji i plakatów.
8. Wspieranie rodziców w działaniach związanych z diagnozowaniem dzieci. Kierowanie uczniów na badania specjalistyczne do Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tarnowie.
9. Zachęcanie rodziców do skorzystania z pomocy lekarzy specjalistów.
10. Zachęcanie rodziców do korzystania z pomocy asystenta rodziny,
11. Zachęcanie rodziców do korzystania z porad i wsparcia psychologa szkolnego.
12. Podnoszenie wiedzy uczniów nt. zjawiska przemocy w ramach lekcji wychowawczych, wychowania do życia w rodzinie, zajęć z psychologiem, w trakcie indywidualnych rozmów z psychologiem i pedagogiem.

13. Uwrażliwienie dzieci na możliwość występowania zjawiska przemocy w rodzinie i środowisku oraz poszerzanie wiedzy uczniów z zakresu praw osób doświadczających przemocy, a także przekazywanie uczniom informacji nt. możliwości uzyskania konkretnych form wsparcia przez osoby doświadczające przemocy.
14. Objęcie przedszkolaków na terenie przedszkola oraz uczniów na terenie szkoły pomocą i wsparciem psychologiczno-pedagogicznym. Organizowanie zajęć specjalistycznych (wczesne wspomaganie rozwoju, korekcyjno- kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne).
15. Zachęcanie uczniów do odrabiania zadań domowych w świetlicy szkolnej i pomoc nauczycieli w tym zakresie.
16. Zachęcanie rodziców do angażowania się w działania prowadzone przez szkołę w celu zacieśniania więzi rodzinnych:
 - dekoracje na przedstawienia,
 - dekoracje szkolne,
 - programy np. „Śniadanie daje moc”,
 - przygotowywanie strojów na przedstawienia,
 - pomoc w organizacji szkolnych andrzejek, mikołajek, choinki.
17. Zapraszanie członków rodzin na uroczystości szkolne np:
 - Wieczór Jasia i Małgosi – podsumowanie rekomendowanego Programu Domowych Detektywów – „Jaś i Małgosia na tropie”. Celem programu jest opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród dzieci oraz ograniczanie problemów związanych z piciem alkoholu poprzez wzmacnianie rodzinnych, indywidualnych i rówieśniczych czynników chroniących.
 - Dzień Babci i Dziadka,
 - Dzień Matki,
 - Dzień Dziecka.
18. Włączenie rodziców uczniów klasy 4a i 4b w realizację programu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnowie „Bieg po zdrowie”. Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, a także zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.
19. Prowadzenie przez specjalistów zajęć dla dzieci i młodzieży (np. z zakresu zapobiegania uzależnieniom, agresji, cyberprzemocy).
20. Organizowanie na terenie szkoły zajęć rozwijających zainteresowania (fotografowanie, laboratorium przyszłości, tańce, robotyka, programowanie itp.).

21. Organizowanie dla uczniów wycieczek, wyjazdów do kina, teatru, do kopalni soli.
22. Angażowanie uczniów w realizowanie projektów i innowacji pedagogicznych.
23. Zachęcanie uczniów do czynnego udziału w szeregach (SU, Harcerstwa, zespołu „Mali Radłowianie”, „Caritas” itp.).
24. Podejmowania działań wspierających w ramach współpracy z:
 - Zespołem interdyscyplinarnym,
 - pracownikami MGOPS w Radłowie,
 - funkcjonariuszami policji w Żabnie,
 - kuratorami sądowymi,
 - GKRPA w Radłowie,
 - PPP-P w Tarnowie,
 - CUS w Tarnowie,
 - PCPR w Tarnowie.

POTRZEBY

1. Dodatkową formą pomocy dla rodzin jest wsparcie świadczone przez rodziny wspierające. Rodzina ta, zgodnie z art. 29 ustawy przy współpracy asystenta rodziny powinna pomagać rodzinie, która przeżywa trudności w opiece i wychowaniu dziecka; prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu ról społecznych. Biorąc pod uwagę zapis art. 30, mogą nią stać się osoby z najbliższego otoczenia dziecka. Pomoc rodziny wspierającej wydaje się być podstawą skutecznego systemu wsparcia. Ponadto niewykorzystanym, a bardzo ważnym instrumentem są grupy wsparcia, które z ekonomicznego punktu widzenia mogą być bardzo efektywnym narzędziem, poprzez wymianę informacji i zrozumienia swoich emocji. Dla nich należałoby wygospodarować pomieszczenie i zmotywować do takich spotkań. W naszej gminie ogłoszono informację w sierpniu 2016 na naszej stronie o możliwości bycia rodziną wspierającą którą aktualizujemy co roku. Do dnia wykonania sprawozdania nie było chętnych na w/w rodziny pomimo prowadzonych rozmów na temat grup wsparcia.

2. Potrzeba kontynuacji realizowanych dotychczas działań ze strony asystenta rodziny na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez zatrudnienie asystenta i zapewnienie środków na wynagrodzenie i podnoszenie kwalifikacji

3. Prowadzenie nadal działań edukacyjnych dla dzieci w placówce Wsparcia Dziennego i poszerzenie tych działań w szkołach na terenie naszej gminy.

4. Poszerzenie spotkań asystenta rodziny i przekazanie informacji na temat swojej pracy w pozostałych placówkach oświatowych na terenie naszej gminy podczas zebrania rodziców.

5. Wymiana międzypokoleniowa poprzez wspólne spotkania seniorów z dziećmi i młodzieżą warsztaty, biesiady, rozmowy, nawiązywania przyjaźni (Klub Seniora plus Placówka Wsparcia Dziennego, placówki oświatowe).

Radłów , 2024 r.